

KESKKONNAAMET

Alema looduskaitseala kaitsekorralduskava 2014-2023

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS	4
1.1. Alema looduskaitseala iseloomustus	4
1.2. Maaomand ja maakasutus.....	6
1.3. Huvigrupid.....	7
1.4. Uuritus	8
2. VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID	9
3. KÜLASTUSKORRALDUS	14
4. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED JA EELARVE	15
KASUTATUD ALLIKAD, Lisa 1 kaitse-eeskiri.....	18
Lisa 2 fotod	22
Lisa 2 tegevused.....	25

Vastavalt looduskaitseaduse §-le 25 on kaitsekorralduskava hoiualade ja kaitsealade alapõhise kaitse korraldamise aluseks.

Kaitsekorralduskava kinnitab Keskkonnaameti peadirektor. Teave kaitsekorralduskava kinnitamise kohta avalikustatakse Keskkonnaameti kodulehel.

Käesoleva Alema looduskaitseala (edaspidi kaitseala) kaitsekorralduskava (edaspidi *KKK*) eesmärk on:

- ♣ anda lühike ülevaade kaitstavast alast (edaspidi *ala*)- selle kaitse eesmärkidest, rahvusvahelisest staatusest, maakasutusest, huvigruppidest;
- ♣ anda lühike ülevaade ala eesmärkidest ning anda hinnang iga põhiväärtuseks oleva liigi, elupaiga vm väärtuse seisundile;
- ♣ arvestades alale seatud eesmärke määrata mõõdetavad kaitse-eesmärgid ja kaitsekorralduse oodatavad tulemused kaitsekorraldusperioodi lõpuks;
- ♣ anda lühike ülevaade peamistest väärtusi mõjutavatest teguritest, kirjeldada kaitseks vajalikke meetmeid koos oodatavate tulemustega;
- ♣ määrata põhiväärtuste säilimisele ja tutvustamisele suunatud kaitsekorralduslike tegevuste elluviimise plaan koos tööde mahu, koha, ulatuse kirjelduse ja orienteeruva maksumusega;
- ♣ luua alusdokument ala kaitsekorralduslike tööde elluviimiseks ja rahastamiseks.

KKK koostamisel juhendatakse Eesti Vabariigi kehtivast seadusandlusest ja Kaitsekorralduskava koostamise juhendist. Alema looduskaitseala KKK on koostatud kümneks aastaks.

KKK koostas Keskkonnaameti Harju-Järva-Rapla regiooni kaitse planeerimise spetsialist Elina Einaru (e-post elina.einaru@keskkonnaamet.ee, telefon 6744 807). Konsultant oli Taavi Ehrpais.

Fotod-Tiina Napp.

1. SISSEJUHATUS

1.1. Alema looduskaitseala iseloomustus

Alema looduskaitseala asub Harjumaal Nissi vallas, Nurme külas ja selle pindala on 59,9 ha. Kaitseala võeti kaitse alla Harju Rajooni RSN Täitevkomitee otsusega 29. detsembril 1981.a nr 258 „Harju rajoonis asuvate riikliku kaitse alla kuuluvate kohaliku tähtsusega objektide kinnitamisest” alusel. Kaitseala kaitse-eeskiri ja välispiiri kirjeldus kinniti Vabariigi Valitsuse 17. novembri 1998. a määrusega nr 258 „Tuhala maastikukaitseala ja Alema looduskaitseala kaitse-eeskirjade ja välispiiride kirjelduste kinnitamine”. Kehtiva kaitsekorra aluseks on 16. juunil 2005. a Vabariigi Valitsuse määrusega nr 146 kinnitatud kaitse-eeskiri „Alema looduskaitseala kaitse-eeskiri”.

Alema looduskaitseala kaitse eesmärk on haruldase sookoosluse - liigirikka madal soo ja puisniidu, metsakoosluste ning seal kasvavate kaitsealuste taimeliikide kaitse. EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taimestiku ja loomastiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide - lääne-mõõkrohuga lubjarikaste madal soode (7210*), vanade loodusmetsade (9010*), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080) kaitse. EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ II lisas nimetatud liikide, mis on ühtlasi II kategooria kaitsealused liigid, ning II lisas nimetatud eesti soojumika (*Saussurea alpina ssp. esthonica*), mis on ühtlasi III kategooria kaitsealune liik, elupaikade kaitse.

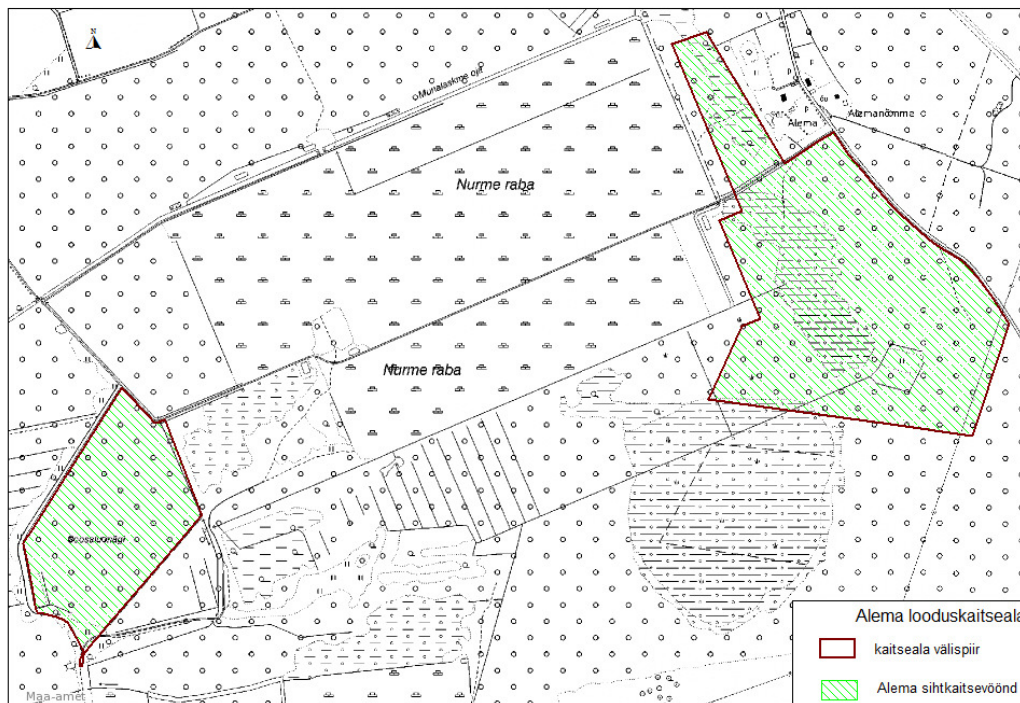
Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615-k „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 2 alapunktist 16 hõlmab kaitseala Alema loodusala (EE0010107), kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju loodusala kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade suhtes kehtivaid erisusi. Loodusala eesmärgiks on järgmiste loodusdirektiivi I lisas nimetatud elupaigatüüpide kaitse: lubjarikkad madal sood lääne-mõõkrohuga (7210*), vanad loodusmetsad (9010*), vanad laialehised metsad (9020*) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*). Nimetatud kooslused moodustavad 78,8 % loodusala kogupindalast ehk 47,2 hektarit. Samuti II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on kaunis kuldking (*Cypripedium calceolus*), soohiilakas (*Liparis loeselii*) ja eesti soojumikas (*Saussurea alpina ssp. esthonica*).

Alema looduskaitseala on loodud eelkõige käpaliste kaitseks. Kokku on Alemalt teada 18 orhideeliiki, seega pooled käpaliste sugukonna Eestis kasvavatest liikidest. Leidub ka käpaliste huvitavaid ja väheesinevaid vorme. Esindatud on putuktoidulised taimed: harilik võipätakas, huulheinad ja vesihernes. Keskkonnaregistri andmetel kasvab Alema looduskaitsealal kümme II kaitsekategooriasse kuuluvat taimeliiki ning üheksa III kaitsekategooriasse kuuluvat taimeliiki.

Lahustükina kuulub kaitseala koosseisu Nurme puisniit ning väga liigirikas madal soo, kus kasvab koldjas selaginell, soo-hiilakas, russowi-sõrmkäpp, kärbesõis, eesti soojumikas ja teisi haruldasi liike.

Kaitsealal on loodusõpperada koos infotahvli ja puhkekohaga.

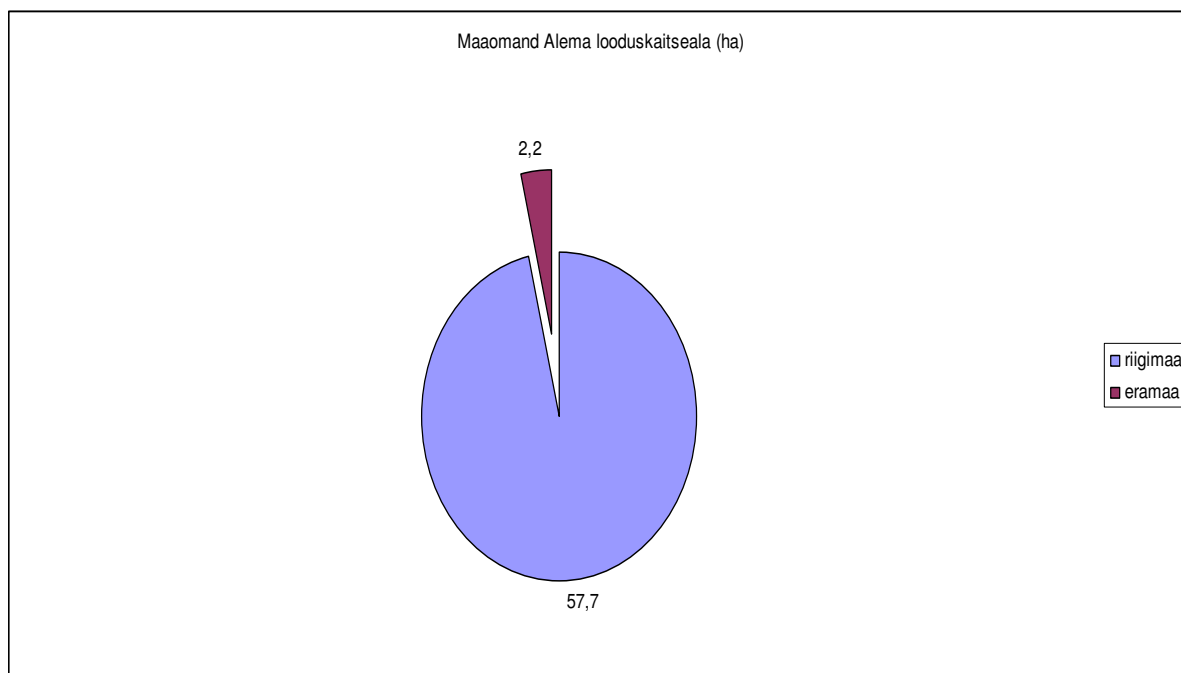
Kaitseala maa-ala on vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele Alema hooldatav sihtkaitsevöönd (joonis 1). Sihtkaitsevööndi režiim võimaldab tagada alal esinevate elupaikade ja liikide kaitse.

Joonis 1. Alema looduskaitseala. Kaardil (mõõtkava 1:10 000) on kasutatud keskkonnaregistri andmeid ja Maa-ameti WMS teenuse põhikaarti.

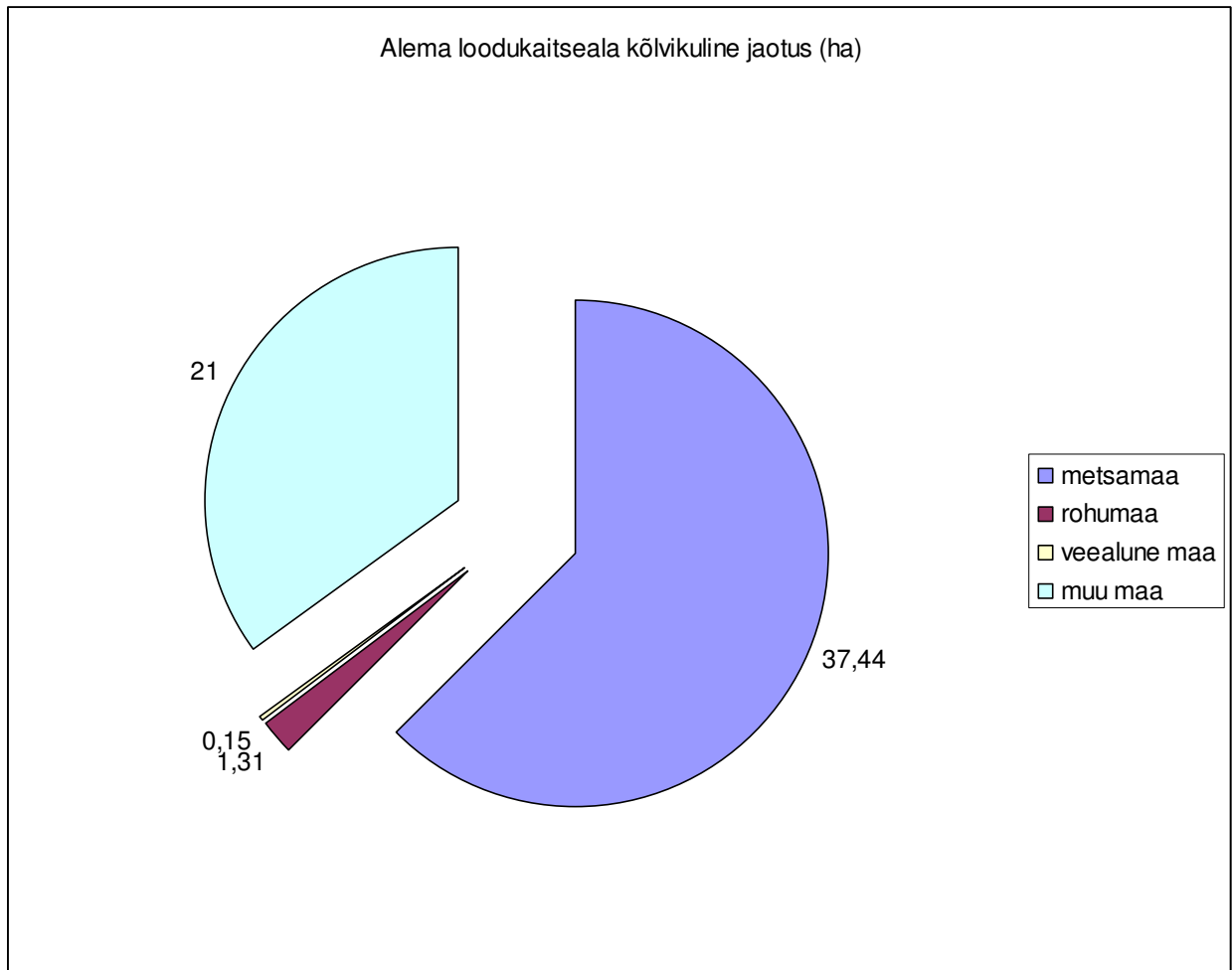
1.2. Maaomand ja maakasutus

Alema looduskaitseala pindala on 59,9 hektarit, millest 57,7 ha (96 % kaitseala pindalast) on riigimaa ning 2,2 ha (4 %) on eramaid (joonis 2).

Joonis 2. Maaomandi jaotus Alema looduskaitsealal.

Kaitseala kõlvikuline struktuur on küllaltki ühtlane. Suuremas osas on tegemist metsakooslustega, mis moodustavad 63% ehk 37,44 ha kaitseala kogupindalast (joonis 3). 2 % ehk 1,31 hektaril on rohumaa ja alla 1% ehk 0,15 ha on veelune maa. Muid lagedaid alasid on 35 % ehk 21 ha.

Joonis 3. Kõlvikuline jaotus Alema looduskaitseala.

1.3. Huvigrupid

- **Keskkonnaamet** – kaitseala valitseja. Keskkonnaameti eesmärk on tagada ala eesmärgiks olevate väärtuste soodne seisund.
- **RMK** – riigimetsade majandaja ja haldaja, loodushoiutööde läbiviija riigi maadel, piiritähiste paigaldaja ja hooldaja.
- **Nissi vallavalitsus** – eesmärk on piirkonna tasakaalustatud areng, loodusväärtuste säilimine.
- **Loodushuvilised** – huvitatud piirkonna taime- ja loomaliikide ning koosluste uurimisest. Väärtustatakse puutumatut loodust ning ollakse huvitatud ala loodusliku arengu jätkumisest.
- **Maaomanikud** – on huvitatud maaomandi kasutamisest ja korrastatud maastikest.
- **Keskkonnainspeksioon** - korraldab järelvalvet kaitsealal.
- **Jahimehed** – huvitatud jahi pidamisest.

1.4. Uuritus ja seire

Natura elupaikade inventuur on läbi viidud juulis 2003. aastal Arne Kivistiku poolt. Kaitstavate taimeliikide seisundit on hinnanud Arne Kivistik aastatel 1995, 1997 ja 2007.

Alema loodukaitseala taimkatet jälgitakse riikliku seireprogrammi eluslooduse mitmekesisuse ja maastike seire allprogrammi „Ohustatud taimekoosluste” (Natura2000 kooslused) seire raames.

Alema loodukaitsealal asuvad viis ohustatud soontaimede ja samblaliikide seirejaama Alemaa: SJA7643000, SJA9642000, SJA4870000, SJA3687000, SJA9193000 ja SJA752400. Seired on toimunud 2003 ja 2008 aastal.

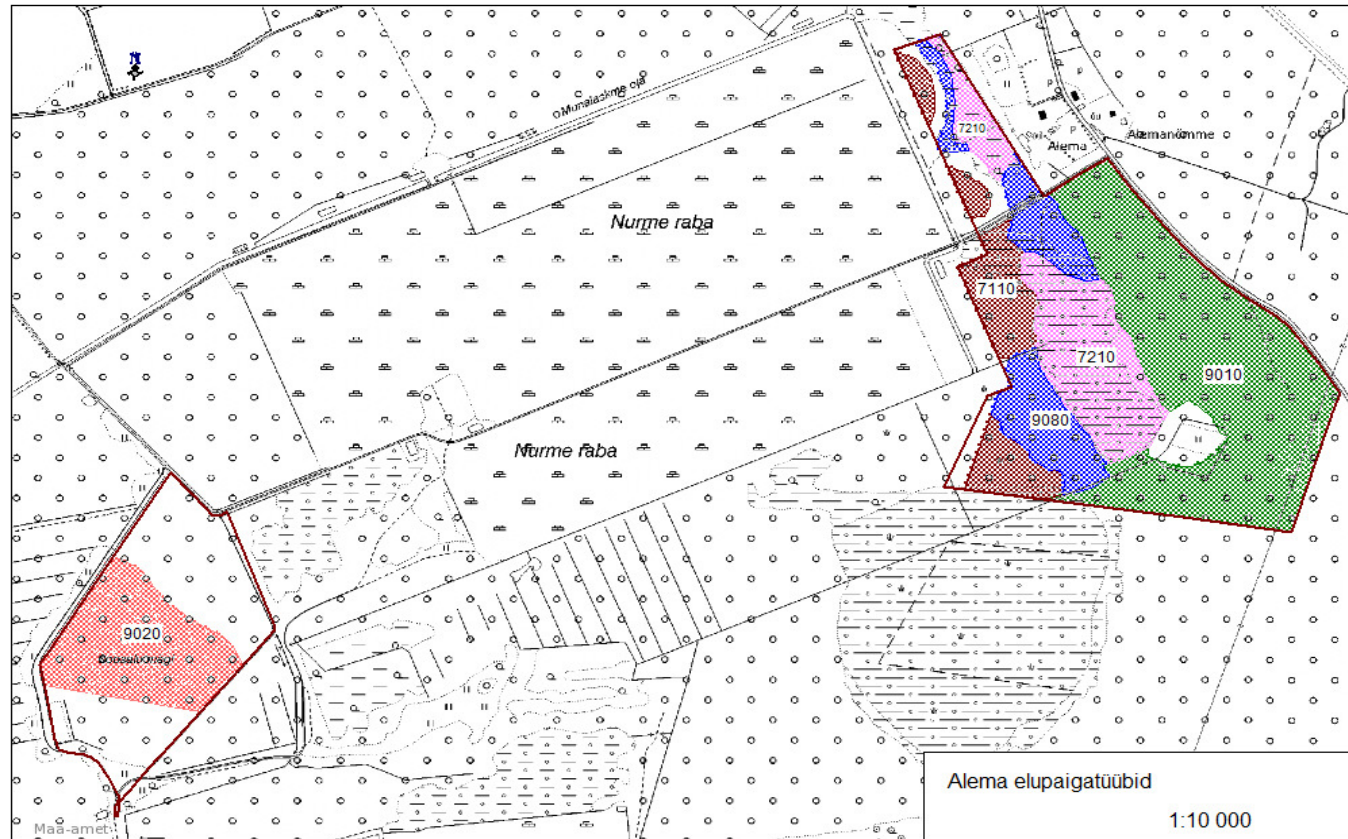
2. VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID

Tabelis 1 võetakse kokku Alema loodukaitseala kaitseväärtuste hoidmisega seotud kaitse-eesmärgid, soodsa looduskaitse seisundi saavutamist või hoidmist ohustavad tegurid ning nende ärahoidmiseks või leevendamiseks ettenähtavad meetmed ning kaitsetegevuse oodatavad tulemused kaitsekorralduskava perspektiivis.

Väärtus	Seisund ¹	Pikaajaline kaitse eesmärk (30 a)	Ohutegurid	Meetmed	Oodatav tulemus kaitse-korraldus-perioodi lõpuks
Rabad (7110*)	A	Rabad esinduslikkusega A ja pindala vähemalt 5 ha.	Kuivendamine, võsastumine	Kraavide sulgemine, võsaraie	Eeldatakse elupaigatüüpide pindala ja esinduslikkuse säilimist kaitsekorralduskava koostamise aegse perioodiga samaväärsel tasemel.
Lubjarikkad madalsood lääne-mõõkrohuga (7210*)	A	Lubjarikkad madalsood lääne-mõõkrohuga esikkusega A ja pindala vähemalt 7 ha.	Kuivendamine, võsastumine	Kraavide sulgemine, võsaraie	
Vanad loodusmetsad (9010*)	B	Vanad loodusmetsad esinduslikkusega B ja pindala vähemalt 20 ha.	Kuivendamine	Kraavide sulgemine	
Vanad laialehised metsad (9020*)	B	Vanad laialehised metsad esinduslikkusega B ja pindala vähemalt 7 ha.	Kuivendamine	Kraavide sulgemine	
Soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*)	A	Soostuvad ja soo-lehtmetsad esinduslikkusega A ja pindala vähemalt 5 ha.	Kuivendamine	Kraavide sulgemine	

¹ Elupaiga seisund A – väga hea, B – hea, C- arvestatav, D – väheesinduslik

Vastavalt kehtivale kaitse-eeskirjale on ala eesmärgiks taimeliikide eesti soojumikas ja kaitsealuste taimeliikide kasvukohtade kaitse. Keskkonnaregistri andmetel kasvab Alema looduskaitsealal kümme II kaitsekategooriasse kuuluvat taimeliiki ning üheksa III kaitsekategooriasse kuuluvat liiki. Liikide täpne nimekiri on esitatud tabelis 2. Kaitstavad taimeliigid kasvavad peamiselt lääneosa madalsoodes, allikasoodes ja soostuvates ja soo-lehtmetsades, lisaks ala põhjaosa allikaliste soonikute (lamminiitude) ümbruses.

Joonis 4 Kaardil (mõõtkava 1:10 000) on kasutatud keskkonnaregistri andmeid ja Maa-ameti WMS teenuse põhikaarti.

Tabel 2. Keskkonnaregistrisse kantud ja loodusala kaitse eesmärgiks olevad kaitstavad taimeliigid Alema looduskaitsealal.

Liik	Kaitse-kategooria	Loodusdirektiivi lisa liik	Kaitse-eeskirjas kaitse-eesmärk	Loodusala eesmärk
Täpiline sõrmkäpp (<i>Dactylorhiza incarnata subsp. cruenta</i>)	II	Ei	Jah*	Jah
Suur käopõll (<i>Listera ovata</i>)	III	Ei	Jah*	Jah
Kahelehine käokeel (<i>Platanthera bifolia</i>)	III	Ei	Jah*	Jah
Soo-neiuvaip (<i>Epipactis palustris</i>)	III	Ei	Jah*	Jah
Koldjas selaginell (<i>Selaginella selaginoides</i>)	II	Ei	Jah*	Jah
Kuradi sõrmkäpp (<i>Dactylorhiza maculata</i>)	III	Ei	Jah*	Jah
Kahkjaspunane sõrmkäpp (<i>Dactylorhiza incarnata</i>)	III	Ei	Jah*	Jah
Vööthuul-sõrmkäpp (<i>Dactylorhiza fuchsii</i>)	III	Ei	Jah*	Jah
Eesti soojumikas (<i>Saussurea alpina subsp. esthonica</i>)	III	II ja IV lisa	Jah	Jah
Raudtarn (<i>Carex davalliana</i>)		Ei	Ei	Jah
Kõdu-koralljuur (<i>Corallorhiza trifida</i>)	II	Ei	Jah*	Jah
Kaunis kuldking (<i>Cypripedium calceolus</i>)	II	II ja IV lisa	Jah*	Jah
Soohiilakas (<i>Liparis loeselii</i>)	II	II ja IV lisa	Jah*	Jah
Harilik käoraamat (<i>Gymnadenia conopsea</i>)	III	Ei	Jah*	Ei

Mets-õunapuu (<i>Malus sylvestris</i>)	III	Ei	Jah*	Ei
Vahelmine lõokannus(<i>Corydalis intermedia</i>)	II	Ei	Jah*	Ei
Sookäpp (<i>Hammarbya paludosa</i>)	II	Ei	Jah*	Ei
Russowi sõrmkäpp (<i>Dactylorhiza russowii</i>)	II	Ei	Jah*	Ei
Lõhnav käöraamat (<i>Gymnadenia odoratissima</i>)	II	Ei	Jah*	Ei
Kärbesõis (<i>Ophrys insectifera</i>)	II	Ei	Jah*	Ei

*Alema looduskaitseala eesmärgiks on üldiselt kaitsealuste taimeliikide kaitse ning konkreetseid liike ei ole eesmärgina nimetatud.

Kaitse eesmärk

Pikaajaline kaitse eesmärk: liigirikka madal soo ja metsakoosluste ning seal kasvavate kaitsealuste taimeliikide säilimine seisundis A–B ja pindalal vähemalt 44 ha;

Kaitsekorraldusperioodi kaitse eesmärk: liigirikka madal soo ja metsakoosluste ning seal kasvavate kaitsealuste taimeliikide säilimine seisundis A ja pindalal vähemalt 44 ha;

Mõjutegurid ja meetmed

- + Sihtkaitsevööndi režiimi rakendamine, mis soodustab koosluse looduslikes tingimustes arengut.
- Olemasolevate, ka hooldamata maaparandussüsteemide kuivendav mõju madal sookooslustele on kestev.

Meede : Tõkestada väljavool kuivenduskraavides, mis algavad või läbivad liigirikkaid madalsoid.

- Kauni kuldkinga, soohiilaka, eesti soojumika ja teiste kaitsealuste taimede elupaiga võsastumine.

Meede: Võsaraie

3. KÜLASTUSKORRALDUS

3.1. KÜLASTUSKORRALDUS

Kaitseala külastavus on mõõdukas nii kohalike elanike kui ka läbisõitjate poolt.

Alema looduskaitsealale on 2008. aastal Riikliku Looduskaitsekeskuse taotlusel ja Keskkonnainvesteeringute Keskuse rahastusel rajatud loodusõpperada koos infotahvliga. Läbi raba kulgeva laudraja kogupikkus on 0,12 km (foto 3). Matkaraja alguses asub puhkekoht koos infotahvliga (foto 4).

Praegu on võimalik õpperajale pääseda läbi eramaa, mis häirib nii maaomanikke kui ka külastajaid. Ka raja külastajate autod saab praegu parkida eraomaniku maal.

Külastuskorralduse paremaks tagamiseks tuleb külastajate autodele luua uus autoparkla. Sobilik koht on selleks looduslikul lagendikul olemas.

Olemasolev laudrada on korras, kuid samas vajaks Taavi Ehrpasi arvates pikendamist. See võimaldaks rabas teha rada mööda loogilisema ringkäigu ja samas välditaks seeläbi käpaliste kasvukohtade tallamist.

3.2. ALEMA LOODUSKAITSEALA TÄHISTAMINE

Alema looduskaitseala piiride lähedal leitud käesoleva kaitsekorralduskava koostamise käigus kaks olemasolevat vana kaitseala tähist. Kuna olemasolevad tähised on vananenud siis on vajalik need kõrvaldada. RMK paigaldas 2012 aastal kaitsealale seitse uut piiritähist (foto 1). Tähiste asukohad on valitud vastavalt juurdepääsuteedele või sihtidele kui kõige tõenäolisematele ala külastajate ligipääsukohtadele.

Visioon

Alema looduskaitseala on oluline külastuskoht eelkõige botaanikahuvilistele aga ka nii piirkonna elanikele ja läbisõitjatele.

Eesmärk

Tagada piirkonna elanikele ja külastajatele võimalus tutvuda kaitseala väärtustega, anda külastajatele infot kaitseala ja selle kaitseväärtuste kohta. Kaitseala külastamine ei ole avaldanud negatiivset mõju kaitseväärtustele. Kaitseala külastajate looduskaitsealase teadlikuse tõstmine.

Meetmed

- Kaitseala tähiste hooldamine.
- Külastustaristu hoolduse ja parkla rajamine.
- Laudraja pikendamine.

4. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED JA EELARVE

4.1. Tegevuste kirjeldus

4.1.1. LOODUSLIKU VEEREŽIIMI TAASTAMINE

Kaitsealal olemasolevad kuivenduskraavid omavad kestva kuivendavat mõju ning soodustavad elupaikade seisundi halvenemist. Kava koostamise käigus kaardistatud kuivendussüsteemide osad, mis mõjutavad kaitseala metsa- ja sooelupaikade looduslikku veerežiimi, tuleb sulgeda. Kaitsealale jääb kolm sulgemist vajavat kuivenduskraavi. Suletud kraavid peaksid pikas perspektiivis soodustama elupaikade esinduslikkuse säilimist ja paranemist ning pindala suurenemist (joonis 4). Taastamistöde hinnanguline maksumus on 1000 eurot. Tegemist on I prioriteedi tegevusega, mida korraldab Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK).

4.1.2. KOOSLUSTE HOOLDUS

Kaitsealuste taimeliikide kasvuala soodsa seisundi tagamisel on vajalik põõsaste harvendamine alal, kus metsaservast kasvab liikide elupaigale puittaimi peale. Peale raiet on vaja raidmed kaitsealalt ära vedada. Tööd tuleks läbi viia hinnanguliselt 2,5 ha elupaigatüübist ja tööd on kavandatud aastaks 2015. Kuna veerežiimi taastamisega peaks lakkama ka metsastumine ei nähta kavas ette tööde kordamist. Tegemist on I prioriteedi tööga ja tegevuse korraldajaks on RMK.

4.1.3. TARISTU

Kaitsealale on rajatud toimiv külastustaristu. Matkarada ja selle objektid vajavad järjepidevat hooldust. Tegevus on vajalik külastuskorralduse ja loodushariduse eesmärgil. Vajalik on laudraja pikendamine 300 m võrra ja parkla rajamine (foto 4). Tegevus on vajalik ptk 3 seatud eesmärkideni jõudmiseks. Hinnanguline maksumus on 5000 eurot. Tegu on III prioriteedi tööga, mida teostab RMK.

4.1.4. TÄHISTAMINE

Oluline on võssa kasvanud tähise ümbrusest võsaraie ja vajadusel jooksev hooldus kõigi seitsme piiritähise puhul. Kaitsealalt on vaja koristada kaks vananenud ja osaliselt katkist piiritähist. Kaitseala on tähistatud vastavalt Keskkonnaministri määrusele „Kaitstava loodusobjekti tähistamise kord ja tähised“. Tegemist on II prioriteedi tegevusega, mida korraldab RMK.

4.1.5. KAVAD JA EESKIRJAD

Tulemuslikkuse hindamine

Kaitsekorralduskava tulemuslikkuse vahehindamine toimub 2018. aastal. Vajadusel uuendatakse ja kaasajastatakse tegevuskava, eelarve ning korrigeeritakse kaitsekorralduslikke meetmeid.

Kava tulemuslikkuse lõplik hindamine ning uue kava koostamine viiakse läbi 2023. aastal. Perioodi lõppedes tuleb Alema looduskaitsealale koostada uus kaitsekorralduskava. Kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamine toimub vastavalt tabelis 3 esitatud eesmärkidele kaitsekorraldusperioodi lõpuks lähtuvalt seatud kriteeriumidest.

Tegemist on I prioriteedi tegevusega, mida korraldab Keskkonnaamet.

4.2. EELARVE

Eelarve tabelisse 3 on koondatud eelnevate analüüsidenä esitatud tööd, mis on täitmiseks käesoleva kaitsekorralduskava ettenähtud perioodi jooksul.

Tabelis on tegevused jaotatud vastavalt tegevuse olulisusele järgmistesse prioriteetsusklassidesse:

- 1) esimene prioriteet – hädavajalik tegevus, millela kaitse eesmärkide täitmine planeeritavas ajavahemikus on võimatu, see on väärtuste säilimisele ja toimiva ohuteguri kõrvaldamisele suunatud tegevus; kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks vajalik tegevus;
- 2) teine prioriteet – vajalik tegevus, mis on suunatud väärtuste taastamisele, eksponeerimisele ja potentsiaalsete ohutegurite kõrvaldamisele;
- 3) kolmas prioriteet – soovituslik tegevus ehk tegevus, mis aitab kaudselt kaasa väärtuste säilimisele ja taastamisele ning ohutegurite kõrvaldamisele.

Tabel 3. tegevuskava ja eelarve

Jrk	Tegevuse nimetus	Tegevuse tüüp	Korraldaja	Prioriteet	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kokku
Sadades eurodes															
Hooldus ja ohjamine															
4.1.1.	Veerežiimi taastamistööd	Liigi elupaiga hooldustöö	RMK	I			10								10
4.1.2.	Võsaraie madalsoos (2,5 ha)	Liigi elupaiga hooldustöö	RMK	I		25									25
Taristu															
4.1.3.	Matkaraja pikendamine, parkla rajamine	Muu taristu rajamine	RMK/H	III									50		50
4.1.4.	Tähiste paigaldamine ja hooldus	Kaitsealuste objektide tähiste hooldamine	RMK	II					3						3
Kavad, eeskirjad															
4.1.5.	Kaitsekorralduskava vahehindamine	Tegevuskava	KA	I					X						
4.1.5.	Kaitsekorralduskava uuendamine	Tegevuskava	KA	I										X	
				KOKKU		25	10		3				50		88

KA–Keskkonnaamet

RMK–Riigimetsa Majandamise Keskus

H–huvilised

KASUTATUD ALLIKAD

1. EELIS, Eesti Looduse Infosüsteem.
2. Natura 2000 standardandmebaas. Kättesaadav: <http://natura2000.eea.europa.eu/#>.
3. Looduskaitseadus RT I, 2004, 38, 258. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/116052013016>.
4. „Alema looduskaitseala kaitse-eeskiri ja välispiiri kirjeldus RT I, 2005, 38, 302. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13291738>.
5. Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri RTL 2004, 111, 1758. Kättesaadav: <https://www.riigiteataja.ee/akt/328122010002>.
6. Paal, J., 2004. „Loodusdirektiivi“ elupaigatüüpide käsiraamat. Keskkonnaministeerium. 239 lk

Lisa 1

Alema looduskaitseala kaitse-eeskiri

Vabariigi Valitsuse 16. juuni 2005. a määrus nr 146

Määrus kehtestatakse «Looduskaitseaduse» § 10 lõike 1 alusel.

1. peatükk

ÜLDSÄTTED

§ 1. Alema looduskaitseala kaitse-eesmärk

(1) Alema looduskaitseala (edaspidi *kaitseala*) kaitse-eesmärk on:

- 1) haruldase sookoosluse - liigirikka madal soo ja puisniidu, metsakoosluste ning seal kasvavate kaitsealuste taimeliikide kaitse;
 - 2) EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taimestiku ja loomastiku kaitse kohta I lisas nimetatud elupaigatüüpide - lääne-mõõkrohuga lubjarikaste madal soode (7210*), vanade loodusemetsade (9010*), soostuvate ja soo-lehtmetsade (9080) kaitse;
 - 3) EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ II lisas nimetatud liikide, mis on ühtlasi II kategooria kaitsealused liigid, ning II lisas nimetatud eesti soojumika (*Saussurea alpina ssp. esthonica*), mis on ühtlasi III kategooria kaitsealune liik, elupaikade kaitse.
- (2) Kaitseala maa-ala kuulub vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele Alema sihtkaitsevööndisse.
- (3) Kaitsealal tuleb arvestada «Looduskaitseaduses» sätestatud piiranguid käesolevas määruses sätestatud erisustega.

(4) Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615-k «Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri» lisa 1 punkti 2 alapunktist 11 hõlmab kaitseala Alema loodusala, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju loodusala kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade suhtes kehtivaid erisusi.

§ 2. Kaitseala asukoht

- (1) Kaitseala asub Harju maakonnas Nissi vallas Nurme külas.
- (2) Kaitseala välispiir on kantud määruse lisas esitatud kaardile.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaministeeriumi Harjumaa keskkonnateenistus.

2. peatükk

KAITSEALA KAITSEKORD

§ 4. Lubatud tegevus

- (1) Inimestel on lubatud viibida, korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi kogu kaitsealal.
- (2) Füüsilise isiku või eraõigusliku juriidilise isiku omandis oleval kinnisasjal viibimine on lubatud, arvestades «Asjaõigusseaduses» ja «Looduskaitseaduses» sätestatud.
- (3) Kaitsealal on lubatud jahipidamine.
- (4) Telkimine ja lõkke tegemine kaitsealal on lubatud kaitseala valitseja poolt selleks ettevalmistatud ja tähistatud paikades.
- (5) Kaitsealal on lubatud rahvaürituste korraldamine, sealjuures on rohkem kui 15 osalejaga rahvaürituste korraldamine lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul.
- (6) Kaitseala teedel on lubatud sõidukiga sõitmine. Sõidukiga sõitmine väljaspool teid ning maastikusõidukiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, kaitseala valitsemisega seotud töödel ja kaitseala valitseja nõusolekul teostatavas teadustegevuses.
- (7) Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud:
 - 1) kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks ja poollooduslike koosluste ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik tegevus;
 - 2) tee rajamine, tehnovõrgu rajatise või tootmisotstarbeta ehitise püstitamine kaitsealal paikneva kinnistu või kaitseala tarbeks ja olemasolevate ehitiste hooldustööd;
 - 3) metsakoosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile, kusjuures kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudmisi raieaja ja -tehnoloogia, metsamaterjali kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas;

4) olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutööd ja veerežiimi taastamine.

§ 5. Keelatud tegevus

(1) Kaitsealal on keelatud:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine.

(2) Kaitsealal ei või kaitseala valitseja nõusolekuta:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ega sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid;
- 3) väljastada metsamajandamiskava;
- 4) kinnitada metsateatist;
- 5) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 6) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
- 7) anda projekteerimistingimusi;
- 8) anda ehitusluba.

§ 6. Vajalik tegevus

Poollooduslike koosluste ja looduslike rohumaade esinemisaladel on koosluste ilme ja liigikoosseisu säilimise tagamiseks vajalik niitmine. Niitmiseks on vaja kaitseala valitseja nõusolekut.

§ 7. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja vaatab talle kooskõlastamiseks esitatud metsateatise läbi ja annab kümne tööpäeva jooksul metsateatise saamisest arvates metsakoosluse liikide ning vanuse mitmekesisuse säilitamise eesmärgist tulenevalt oma kirjaliku nõusoleku või seab vajaduse korral omapoolsed tingimused.

(2) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis vajab kaitse-eeskirja kohaselt kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitstava loodusobjekti kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

(3) Kui tegevust ei esitata kaitseala valitsejale kooskõlastamiseks või tegevuses ei arvestata kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmise korral tegevus ei kahjusta kaitstava loodusobjekti kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt «Haldusmenetluse seadusele» õiguspärast ootust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

(4) Keskkonnaministeeriumil või kavandatava tegevuse asukoha keskkonnateenistusel on keskkonnamõju hindamise järelevalvajana õigus määrata kaitstava loodusobjekti kaitseks

keskkonnanõudeid, kui kavandatud tegevus võib kahjustada kaitstava loodusobjekti kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitstava loodusobjekti seisundit.

3. peatükk

RAKENDUSSÄTE

§ 8. Kehtetuks tunnistamine

Vabariigi Valitsuse 17. novembri 1998. a määruse nr 258 «Tuhala maastikukaitseala ja Alema looduskaitseala kaitse-eeskirjade ja välispiiride kirjelduste kinnitamine» (RT I 1998, 102, 1680; 2000, 30, 176) punkti 1 alapunktid 3 ja 4 tunnistatakse kehtetuks.

**Keskkonnaminister peaministri
ülesannetes Villu REILJAN**

Keskkonnaminister Villu REILJAN

**Riigikantselei peadirektor riigisekretäri
ülesannetes Marten KOKK**

Lisa 2 fotod

Foto 1. Kaitseala idanurgal asuv uus sihtkaitsevööndi tähis

Foto 2. Laudraja algus, puhkekoht ja vana tähis

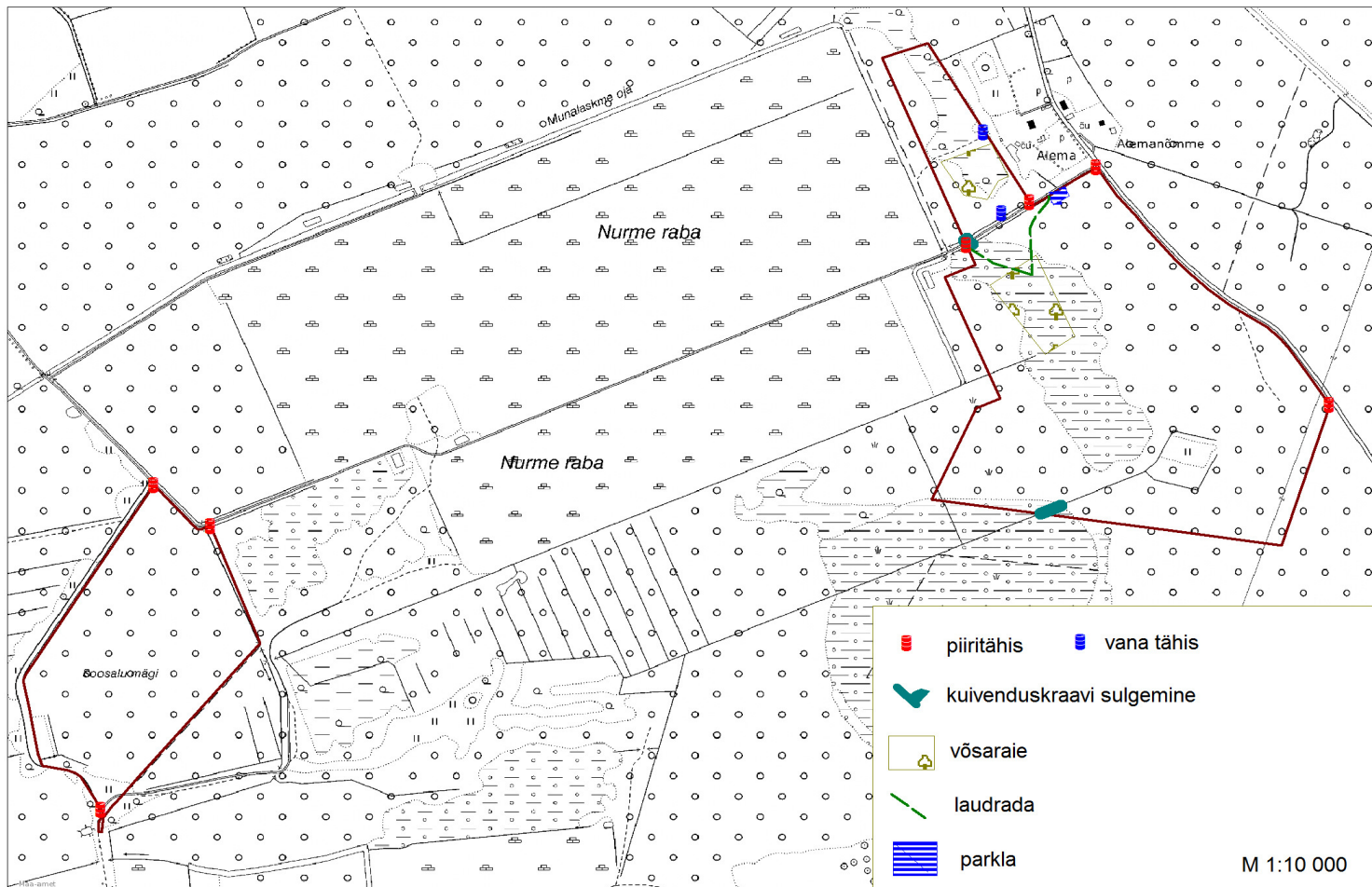

Foto 3. Laudrada

Foto 4. tulevane parkla

Lisa 3 tegevused

Joonis 4 kavandatavad tegevused